

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egszédvre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Egszédvre 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Rászló József.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A parlamenti forradalom.

— június 11.

Ismételten felemeltük intőszavunkat s óvtuk a képviselőházban pöffeszkedő obstrukció káros következményeitől. Eseteltük a rombolásokat, melyek a parlamenti forradalom e módját nyomon követik s minden állami intézményünket aláássák, legyenek azok akár kulturálisak, akár gazdaságiak. A külföldhöz való politikai és pénzügyi vonatkozásaink súlyosan szenvednek, kereskedelem, ipar és mezőgazdaság keservesen nyögik az ellenzék országrontó munkáját.

És ha mindezek után még kárhuzatosabb következményekről kell szólnunk, ha a parlamenti obstrukciónak még végzetlenebb következményéről kell tudósítást adnunk, ez már csak oly tünet lehet, mely legféltettebb kincsünket: *Magyarország államiségét* alapjaiban támadja meg s mely ellen, mindnyájunknak, kik magyar hazafiaknak valljuk magunkat, össze kell fog-

nunk, melyet egyetértve kell visszavernünk.

Egy magyar választókerületben, mely eddig mindig igazi magyar képviselőt küldött a parlamentbe, most Vlád Aurél román nemzetiségi jelölt mellett döntött a választók többsége. A nemzetiségi kérdés mindmerészebben üti fel fejét Magyarországon és ha tovább is így megy, oly állapotok elé tekintünk, melyek mivel sem lesznek különbek az osztrák reichsrathban uralkodó állapotoknál s melyek miatt kénytelenek leszünk a magyar közjogtól eltekinteni, hogy a magyar államiságot, Magyarország supremáciáját Szt. István koronája területén megvédelmezzük.

A dobriai választás eredménye ellen hiában élnek azzal a kifogással, hogy csak az egyes eset és hogy tünetnek, sőt még jelnek sem lehet tartani. Aki ezt az eredményt ily felületesen itéli meg, az vagy nem ismeri, vagy nem akarja ismerni a viszonyokat. A németiség

hazánk minden tájékán előretör nemzetiségi és szeparatistikus irányban. A magyarországi szerbek kevésbé hazafiasan érző része a Drina partjáról vezeteti magát politikai tekintetben. De a legveszedelmesebb és a legfenyegetőbb a mozgalom a külföldi pénzzel agitáló románok közt, kiknek egyike épp most küzdött ki magának a belépést a magyar törvényhozásba. Külföldről eredő sugalmazásra elhatározták a románok, hogy a választásokban és az ország politikájában cselekvő részt vesznek és mint e határozat első eredménye lép elénk fenyegető alakban Vlád Aurél román nemzetiségi képviselő megválasztása.

Önmagát veti fel itt az a kérdés, honnan e változás és mi bátorítja fel a bennünket környező nemzetiségeket arra, hogy passzivitásukból kilépjenek s magyarelles, államveszélyes politikát kövessenek? Ha őszinték akarunk lenni és az igazat becsületesen beismerjük, be kell vallanunk, hogy az egyenetlen-

A hazai rög.

Irta: *Bátaszéki Lajos.*

Kun Aba egy szép biborvörös ősz alkonyon arra eszmélt, hogy nincs egy lityinge sem. Ez a biborvörös ősz alkony egy fekete délutánt követett: az ősz méting egy fekete délutánját, amelyen Paroli, a nemes félvér, Kun Aba végső reménye, jó ötödiknek száguldott el a bírói páholy előtt.

Gavallérosan letörni sokkal nagyobb művészet, mint gavallérosan élni. Kun Aba ebben is méltónak mutatkozott nevéhez. A végzetes verseny után hazahajtatott. Otthon átöltözött, a komornyikjával negborotváltatta magát, pár csepp parfume de Kys-t öntött a szines batyuszabkendőre, Azután szokása szerint felment a klubjába. Nyugodtan, mintha misem történt volna, járta végig a fényes termeiket, Pillarezdülés nélkül állta ki a kíváncsi és csodálkozó pillantások kereszttüzét, amelyek mind azt látszottak kérdezni:

— Nini, hát még mindig talpraállot volna?

A színházban is mutatkozott, pompásan vacsorált, majd ismét hazatért a nyolcszobás lakásba, a melyet egymaga lakott. Ott leült a szecessziós stílusban faragott mahagoni-íróasztalhoz és belemélyedt a számadásaiba. Félóra múlva tudta, hogy a mai veszteség kiegyenlítése után, ha a birtokot és versenyistállót értékesíti marad még összesen hat ezer forintja.

— Epen elég egy első osztályú temetésre — mormogta magában keserűen.

Ezzel elővette a pompás hatlövetűt és sokáig farkasszemmel nézett a hideg és fekete szemével. De hirtelen mást gondolt. Egy gyors mozdulattal bedobta a gyilkos tegyvert az íróasztal fiókjába és így kiáltott fel:

— Ami elég egy tisztességes temetésre, elég lesz talán egy új élet megteremtésére is!

II.

Pár hónap múlva a new-yorki Gulyás-avenünek új szenzációja volt. A kevésszámú elsőrangú étkezők legelsőjében egy feketeszemű, karsu, halvány fiatal ember zokogtatta egy csomó barna fiú élén a száraz fát. Az ifju művész volt a

javából. Ujjai alól egyforma tökéletességgel törték elő a vad szenvedély, a sri bánat, az édes gyönyörűség szivig ható hangjai. Megjelenésének előkelősége medorának kifogástalansága pedig igazolták a nagyhangú plakátokat, a melyek a városrészt elárasztották:

Hotel Greenway.

Gróf Kuti Aba

a magyar mágnás vezetése alatt

Nagy zenekari hangverseny

Gulyás-avenü 36.

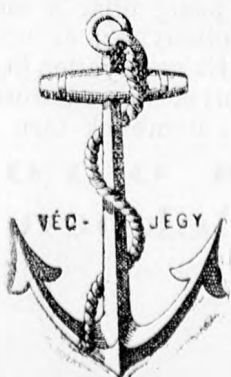
Az egész West-End, az előkelő milliárdosok negyede felkereste e szerény Gulyás-avenüt, hogy az új csillagot ünnepelje. A „magyar mágnás” nem sokáig maradt a Hotel Greenwayban. Csakhamar egy elsőrangú impresszárió vette pártfogása alá, a ki óriási Music-Hallt bérelt a részére, Ide gyűlt New-York népe és a karsu, halvány fiatal embernek garudával hulott lába elé az arany és babér. Körülrajongták, ünnepezték hódoltak neki és a dicsőség isteni italától mámoros művész már csak mint egy álomra gondolt vissza arra az időre, amikor messze túl az Océánon kaszinói tag, első gavallér és az ősi abai birtok tulajdonosa

Ha Ön gyomorhajban és ebből eredő bágyadságban, Ha Ön székrekedésben, aranyeres bántalmakban, kös-
 fejfájásban vagy egyéb következményeiben; **venyben szenved, úgy kísérelje meg**

Loser János 'Horgony' keserűvizét

Az eredmény felülmúlja majd várakozásait és Ön mint számtalan más, a HORGONY keserűvizne
 o o o o o köszöni majd egészségének helyreállítását. o o o o

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerüzletben.

ség, az ellenségeskedés a magyarságban, a visszavonás az államalkotó és államfentartó elemnél; a végzetleges obstrukció a magyar parlamentben érlelte meg ezt a mérges gyümölcsöt s teremtett oly állapotokat, melyekért egyedül a közjogi ellenzéket terheli a felelősség; mert a magyar állameszme az, mely az obstrukciót megszenvedti s imminens veszedelemben forog. *Az obstrukció minden ellenségünket rászabadítja a magyar államra. Ez a legborzasztóbb következménye a parlamenti obstrukciónak!*

Fejérváry Bécsben.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 10.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter az utóbbi napokban Bécsben járt s ő felségénél kihallgatáson volt s e kihallgatás két óra hosszáig tartott. Természetes, hogy e hír, melyet utólag sürgönyöztek meg Bécsből, nagy feltűnést keltett s minden oldalról találgatják, hogy miről beszélhetett báró Fejérváry két óra hosszáig a királlyal? Az is természetes, hogy e hosszú kihallgatást a legtöbben az obstrukció okozta helyzettel hozzák összefüggésbe és azt hiszik, hogy báró Fejérváry a kibontakozásra nézve tett előterjesztést a királynak. Sőt akadnak olyanok is, akik már azt is bizonyosra vették, hogy a honvédelmi miniszter nem a kormány, hanem csak a saját személyében tett előterjesztést a politikai szituációra nézve.

Mindezek azonban üres találgatások és alaptalan kombinációk, mert a honvédelmi miniszter kihallgatása nem volt politikai természetű, hanem egészen hivatalos jellegű. És pedig vonatkozott arra az elabarátumra, melyet a közös

hadügyminiszterium a két évi szolgálati időre vonatkozólag hivatalosan közölt a magyar kormánynyal s melyet a kormány a legközelebb tartott miniszteri tanácsoson megrostált s ennek eredményeit közölte a honvédelmi miniszter a legfőbb hadurral Bécsben.

De ha Fejérváry audenciája közvetlenül nem is vonatkozott a politikai helyzetre, közvetve mégis némi összefüggésben állt azzal. Mert bizonyosságot tett arról, hogy a kormány nem télen a passzív ellentállás ideje alatt, hanem erőlyesen sürgeti mindazokat a reformokat, melyeket a katonai javaslatokkal kapcsolatban megígért s melyekért obligót vállalt.

Ezek közt legfontosabb a két évi szolgálati idő, mely a legnagyobb vívmányok közé tartozik s mely alkalmas lehet arra, hogy az ellenzék higgadtabb elemei e vívmány láttára megváltoztassák eddigi taktikájukat.

A kormány azon van, hogy a két évi szolgálati időre vonatkozó adatokat még ebben a hónapban a parlament elé terjeszthesse — kézzel fogható bizonyíték gyanánt, hogy a kormány az ujjonemelésel járó új terhekért igenis fontos vívmányokkal szolgál a nemzetnek s a nemzetől az áldozatokat nem kívánja megfélemlítő engedmények nélkül.

g. b.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, június 10.

A székely képviselőnek aggályai voltak Lukács miniszter egnapi válasza miatt, a melyet Urmáncynak adott a székely vasutak kérdésében. Ezen aggályokat azonban Lukács miniszter, valamint Széll miniszterelnök is még az este eloszlatta és ennek ma a napirend előtt kifejezést adott Bedő Albert, a ki az

egész jobboldal élénk tetszése mellett fejtette ki, hogy bizik a kormányban és hogy a székely vasutak kiépítésének kérdését külön választja a tegnapi interpellációs választól.

Ez a kijelentés sehogysen tettzett a Polónyi—Lengyel kliknek, a mely azt várta, hogy a székely kérdés kiugratja a szabadelvű székely kérdéseket.

Nos, ez a manőver egyáltalán nem sikerült.

De volt a mai napnak egy másik érdekes incidense is. Polónyit ugyanis általános hahotázás közben Propellernek, Lengyel Zoltánt pedig Földvári Jakab magántudósának neveztek ki a jobboldalon! Ha e nevek rajtok száradnak, kacagás nélkül nem igen szerepelhetnek többé a házban.

Kivételesen zsufolt karzat volt ma ismét, a mely a sok zenebonával járó szavazást és annak előzményeit nagy érdeklődéssel kísérte.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Wlassics Gyula, Plósz Sándor és Darányi Ignác.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatta az irományokat.

Jovanovics István mint bíráló letette az esküt.

Elnök jelenti, hogy Gajáry Géza, Vertán Endre és Bedő Albert a napirend előtt felszólalni kívánnak.

Denunciálás.

Gajáry Géza személyes kérdésben kijelenti, hogy az esti lapok szerint Holló Lajos tegnap azt kiáltotta közbe: Gajáry deaunciálta a főispánt! — Kérdezi Hollótól, valóban mondta-e azt, ha igen hogyan értette ezt az utálatos tényt, a denunciálást (Helyeslés.) — Sajnálja, hogy Holló nincs jelen.

Polónyi: Ilyet is lehet napirend előtt kérdezni?

volt. De azért szive mindig fájón dobant meg, amikor visszagondolt arra a fekete földre, amely az övé volt, azokra az arany kalászkokra, — a melyeket neki arattak le. — Mert ez a szív magyar szív volt, hamisítatlan magyar szív, amelynek drágább egy darab az áldott hazai földből, mint a világ valamennyi aranya és dicsősége . . .

III.

Kun Aba egy este a Fehér Házban játszott az Egyesült Államok nagyhatalmu elnöke előtt. Mikor hazatért, inasa látogatót jelentett. Előkelő simára borotvált yankee dzsentimén lépett be.

— Cheesford vagyok — mutatta be magát röviden.

A művész ismerte ezt a nevet. A vastrósz egyik nagyhatalmu igazgatójának, egy ismert hatalmas milliárdosnak a neve volt. Udvariasan meghajolt.

— Szolgálhatok uram?

— Uram, az én leányom szereti önt — szólt a nábob kimért hidegséggel.

— De hiszen . . . uram . . . én az Ön leányát nem is ismerem . . .

— Nem tesz semmit. Ő ismeri Önt. Akar a férje lenni?

— De uram, én nem vagyok magyar gróf. Ez csak az impresszárió fantáziája. Egyszerű köznemes vagyok noha a legrégebb családok egyikéből.

— Nem tesz semmit. A leányom nem a grófi címért szereti.

— De nekem azon a pár ezer dolláron kívül, amit eddig félretettem, semmim sincs! . . .

— Nem tesz semmit, felelt a yanke változatlan nyugalommal. Az én leányomnak van tíz millió hozománya és halálom után egész vagyonom az övé. Ismerkedjék meg vele és azután közölje elhatározását, Csak egyet kötök ki Önöknek itt kell lakniok, ahol én lakom és életem végeig mellettem kell maradniok.

Miss Cheesford egyike volt a legbájosabb és legesinosabb kis misszeknek, akiket a yankeek földje valaha teremtett. Nem csoda tehát, hogy Kun Abának nem volt kifogása a házasság ellen. Egy hónap mulva tehát férje volt missz Chesfordnak és veje Mr. Chesfordnak, az amerikai milliárdosnak, a vastrósz hatalmas igazgatójának.

IV.

További félév multán pedig, bármennyire jól érezte magát Kun Aba a milliók birtokában és bármennyire szerette az ő Terryjét, beadta a válókeresetet a new-yorki polgári bíróságnak.

Az új férjet ugyanis a szerelem és bőség mámorában hirtelen valami mondhatatlan epedés fogta el. Maga előtt látta az abai saját kastélyt a hullámozó veté-

seket, az egyszerű becsületes magyar népet. Egy szép napon kijelentette, hogy neki menni kell haza, Magyarországra. Ő másképp élni nem tud.

Az öreg Cheesford nevetett.

— Egy feltételt kötöttem ki, ahhoz ragaszkodom. Azt hiszem tíz millió és egy szép asszony, aki imádja az embert, megéri, hogy leküzdjünk egy kis beteges honvágyat.

De azt a beteges vágyakozást nem lehetett oly könnyen legyőzni. Mindig hatalmasabbá vált. És hiába voltak mrs. Kun könnyei. A vaskirály nem tágitott, pedig egy nálánál nagyobb erő kényszere alatt állott. A válópör tehát megindult.

— A leányom öngyilkos akar lenni. Ő érte minden áldozatra kész vagyok. Hol van az a Barbária? Megyünk mi is Önnel . . .

V.

Az abai birtok pár hó mulva ismét gazdát cserélt. A Cheesford család millióival ott telepedett meg és megteremtette az ország legtökéletesebb mintagazdaságát, melynek gyárai is ekszportot üznek. Kun Aba nem tart versenystállót hanem maga kezeli a birtokát és igazgatja a gyárait. Mr. Cheesford pedig eljár a meggyűlésekre, szüz dohányt szi és tipikus magyar földes ur. Ez az egyetlen foglalkozás a világon, melyet a vastrósz igazgatói állásánál is különbnek tart.

Balkányi Antal

fényképezési
műterme . . .
PIAC-U. 81.

o o o **Specialista** o o o
gyermek felvételekben.

Elnök: Személyes kérdésben mindig megengedi a felszólalást. (Általános helyes és.)

A székely érdekek.

Vertán Endre: Mielőtt a ház a székely vasu ak tárgyában szavazna előbb figyelmeztetni akarja a házat azokra a szükségletekre, a miket a székelység igényel és inteni arra, hogy a székelység létkérdéséről van szó, A székelység Erdély védőbástyája és ha a fajmagyar elemet nem védjük meg a nemzetiségektől, az elpusztul. Kormánybiztossággal nem lehet megmenteni a székelységet, hanem intézményekkel és intézkedésekkel ismerteti a székely vasutak szükségességét és rámutat arra, hogy a beruházási javaslat nem elégítheti ki a székelyeket, mert a székely vasutakat egészen ki kell építeni. Ezeket akarta mondani. (Helyeslés a székelyeknél.)

Bedő Albert kötelességének tartja, hogy a szavazás előtt egy nyilatkozatot tegyen. Meg van győződve arról, hogy a kormány teljes jóakarattal és odaadással viseltetik a székelység iránt és ezért bizalommal is viseltetik a kormány iránt. (Élénk helyeslés jobbról. Zaj balról.) A kormány mindenkor a székelység rendelkezésére bocsátja a szükséges eszközöket a földművelés, ipar és kultúra előmozdítására.

Epen a jelen kormány alatt igen sok nevezetes és hathatós intézkedés történt a székelység érdekében. Elismeri, hogy a székely vasutak kérdése elsőrangú kérdés. A kormány a pénzügyi viszonyokhoz képest bocsátja a székelység rendelkezésére az anyagi eszközöket. Az összes szabadelvű székely képviselők nevében **Urmánzy** kivételével kijelenti, hogy az interpellációra adott választ nem tévesztik össze a beruházási javaslatban eszközölhető intézkedésekkel és a választ kielégítőnek tartja. (Helyeslés jobbról. Zaj balról.) Adandó szavazatából tehát nem lehet következtetni arra, hogy minő álláspontot foglal el a beruházási javaslattal szemben (Élénk helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter: hozzájárul a Bedő által mondottakhoz. Itt 2 dologról van szó, a melyek között semmi összefüggés nincs. Más az interpellációra adott válasz, és más a beruházási javaslat. Ha az utóbbi napirendre kerül akár a bizottságban is akkor lehet a székely vasutak érdekében teendő intézkedésekről szólni. A javaslatból egyébként nem következik, hogy a kormány nem akarná az egész székely vasutak kiépítését, sőt a kormány ki akarja azokat építeni. (Élénk helyeslés.) Bedő álláspontját teljesen korrektnek tartja. (Helyeslés.)

Polónyi Géza a házszabályokhoz szólva azt mondja, hogy szavazó indoklására a szavazás előtt nem lehet beszédet tartani. A miniszternek pedig nem szabad egy választ megfajlítani. (Nagy zaj jobbról.)

— Ez visszaélés a házszabályokkal (folytonos zaj.)

Polónyi: Lukács miniszter megbánta tegnapi könyelmű nyilatkozatát. (Nagy zaj jobbról.)

Elnök: Polónyi most politikai nyilatkozatot nem tehet.

Elnök folytatva kijelenti, hogy a házszabályok megértve nem lettek. Kivételesen megengedte Vertánnak először, majd azután Bedőnek megengedte a felszólalást,

Polónyi: Hát Urmánzy beszélhet-e? (Zaj.)

Elnök: Ne tessék engem dirigálni! (Zajos helyeslés jobbról.) A miniszter pedig akkor beszélhet, a mikor akar. Egyébként, ha Urmánynak tetszik, szintén felszólalhat. Kérde, Urmánnytól akar-e nyilatkozni?

Urmánzy Nándor. Nem akarok! (Derűtség.)

Lengyel Zoltán: (Nagy zaj jobbról) A házszabályok szerinte ki vannak játszva (Zaj.)

Elnök az ellen tiltakozik! Régibb tagja a háznak, mint Lengyel (Zajos tetszés, éljenzés) és tudja ugy a házszabályokat, mint Lengyel.

Vertán Endre röviden reflektál az elnöki kijelentésre, hogy ugyanis ő előbb elállt a napirend előtti felszólalástól, csak utóbb szólalt fel mégis de felszólításra.

Szöts Pál jelenti, hogy Holló Lajos indítványt nyújtott be a gazdasági ismétlődő iskolák tárgyában. — Az interpellációs könyvben 6 interpelláció van bejegyezve

Elnök: Ennélfogva a névszerinti szavazás után az interpellációk következnek. Felteszi a kérdést a szavazásra. Előbb azonban kihuzza az I. betűt.

Polónyi kérdezi, hogy az elnök a miniszternek tegnapi, vagy mai választ teszi-e fel kérdésre?

Rakovszky István Polónyival szemben az elnök ama javaslatot osztja, hogy a tegnapi válasz felett szavazzanak.

Kubik Béla Polónyinak ad igazat. **Elnök** kérde, hogy elfogadja, illetve tudomásul veszi a ház a miniszternek Urmánzy interpellációjára adott tegnapi választ?

A szünet után megkezdték a szavazást.

Lukács miniszter választát 143 szóval 63 ellenében tudomásul vették.

Végül **Lukács László** pénzügyminiszter választott az ellenzék nagy zajongása és közbeszólásai közt Kecskeméthynek a sómanipulációra vonatkozó minapi interpellációjára. Kijelentette, hogy semmiféle törvénytelenység nem történt, A válasz felett a vitát a legközelebbi ülésben folytatják.

KÖZIGAZGATÁS.

A gazdasági bizottság ülése.

A város gazdasági bizottsága tegnap délután 3 órakor a városházán ülést tartott. Az ülés **Király Gyula** v. tanácsos elnöke alatt esti 7 óráig tartott. Jelen voltak az elnökön kívül **Horváth István, Rikl Antal, Szentessy János, Debreceni Lajos, Boldog István, Harsányi Sándor, Váci János, L. Nagy Bálint, Móricz Ferenc, Udvarhelyi Géza** a bizottság tagjai, továbbá dr. **Tóbi Elek** a bizottság jegyzője és **Kondor Kálmán** városi számvevő.

A bizottság a hosszú ülés alatt pontonként részletes tárgyalás és megvitás alá vette 1902 évi zárszámadást. A zárszámadást az alább felsorolt észrevételek mellett a bizottság általában elfogadta és öröndetes tudomásul vette azt, hogy a költségvetés betartása körül javulás állott be, mely javulás e részben a jövőt illetőleg is igen biztató állapot.

A bizottság különben a zárszámadást általában elfogadta s elfogadását a közgyűlésnek is javasolja.

A zárszámadás részletes tárgyalása során különben az alábbi érdemlegesebb észrevételeket tette meg a bizottság,

melynek során többen, de leginkább **Horváth István** és **Szentessy János** bizottsági tagok szólaltak fel ismételtén.

Javasolják a szabadtéglavető megszüntetését, feloszlását, vagy a mai állapot megszüntetését, mely az azon való legeltetés miatt sok viszályt okoz.

A város locsoltatásának elvégzését a tűzoltóságtól kívánja a bizottság. Sőt a locsoltatás érdekében s e célból a lovak számának szaporítását is szívesen venné.

A városi szeszdó kezeléséhez napi-biztost kíván a bizottság, óhajtsa továbbá, hogy e hivatal alkalmazottjainak hivatalos órái reggeli 8 órától esti 6 óráig állapittassanak meg.

A vásár, vám és piac jövedelmének kezelését a házi kezelés helyett vállalkozónak szeretné kiadni, mert az így a mostani 187 ezer korona jövedelemnél jóval többet hozna, főleg akkor, mikor e jövedelemből a házi kezelés 25 ezer koronát emészt meg évenként.

A városi rendőrség nincs hivatása magaslatán s azt a kioktatás hiányosságának tulajdonítja s így kívánja a legénység mellé egy oktató szervezését.

Óhajtsa, hogy a város összes hivatalai lehetőleg városi épületekben helyeztessenek el.

Kívánja a gazdasági bizottság felügyelő bizottságának újra szervezését.

Kifogásolja, hogy a törzsgulya egyéb jószágok címén van leltározva és elkönyvelve, mert az nem a város é, hanem a gazda közönségé, minthogy e gulya értéke 30,000 korona a Tisza ármentesítő-pénztár terhére vétetett, amit igazol az is, hogy a belőle 1902 év folyamán származott 8890 korona jövedelem is mint a Tisza ármentesítő-pénztár jövedelme van és pedig helyesen, elkönyvelve.

Ezek voltak a bizottság kiemelkedőbb észrevételei.

× A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Az e hó 8-án félbeszakított tárgyalásait tegnap délután folytatta tovább a jog- és pénzügyi-bizottság. A bizottságban **Vecsei Imre** városi főjegyző elnökölt, jelen voltak még **Kiss Albert, Kola János, Roncsik Lajos, Szántó Sámuel** a bizottság tagjai és **Varga Kálmán** a bizottság jegyzője. Tegnapi ülésében a bizottság több kisebb hozzászólás után végleg letárgyalta az 1902 évi zárószámadás valamennyi tételét, egyben javasolja a közgyűlésnek annak egész terjedelmében való — az észrevételek számbavételével — elfogadását.

Agról-ágra.

A költő és a takarékn.

A vigéc tudvalevőleg könnyen keres és nehezen költ. A poeta az nehezen keres, de könnyen költ.

Bizonyitgassam! — Ugye bár nem kell.

Városunk egy országos nevű költője pedig jeles költő, hát kétszeresen könnyen költ.

Egy szép napon aztán az jutott eszébe, hogy takaréknba teszi a pénzt s nehezebben jutván hozzá egyuttal nehezebben is fog az elfogyini.

Igen ám, de a pénztáros azt állítja, hogy soha se kelt fel olyan korán, mint a mióta a jeles költőnek van a takaréknban pénze.

Mindennap ő ugyanis a legelső aki betétszed ki.

UJ!

Kelmefestő és vegyszeti ruhatisztító intézet

nyílt meg **Batthányi-utca 2. sz.** alatt **Szabó Emma** önnagys. házába. Festésre elvállalunk mindenféle női-, férfi- és gyermekruhákat, függönyök, sőt burorszövetek is. A ruhák egészben festetnek, csak a mintázással vagy átalakításra szánt ruhák fejtetnek el. — Rendkívüli szolid árak! Gyors feldolgozás! Műhely Vár-utca 7. szám. Szíves pártfogást kér:

Koncz J. és Társa.

A minap azonban elfelejtett a betétből ki venni s hirtelen szüksége volt este pár forintra a Bikában.

Nosza hol az isteni segítség, az öreg X. bácsi?

X. bácsi elő is került s ki is szorított egy 20 koronás aranyat kölesön, másnap 10 óráig.

A folytatást aztán onnan tudom a kávéházi asztal mellől.

— Barátom — meséli egy jó cimborájának a költő — még csak 11 óra volt és valaki már szörnyen csezengett a telefonon. Mi az Isten csodája történt, bosszankodom, sebtében öltözve, talán elfogták — Micsinait? Képzeld X. riasztott fel, hogy keljek már fel — már mint 11 óraker — és menjek a takarékbá, mert elmulasztom... a 10 órai terminust.

Az elveszett jelleg.

Egyik munkatársunk, ősjogász mert a mit 8 réges régen elvégezhetett volna t. i. a jogot — hát 8 évig kerülgette passzióiból.

Hogy miért? elmondom.

A minap ott ül az asztala mellett a redakcióban nagy busan.

Mi bajod druzsám? kérdi egyik belsők, tán nem akar a szépségverseny sikerülni!

Ugyanis szépség versenyt akar rendezni a két daltársulat — szerecsennői között.

— Dehogy, válaszolja busan a druzsa, nagyobb az én bajom, elvesztettem a — jellegemet.

— Miféle jelleged?!

— Hát az ősjogászi.

— Hogy, hogy? csodálkozik belsők.

— Hát úgy, hogy már én is megkaptam ma az abszolutoriumomat.

Hát aztán, mondja valaki, hogy nem elég bohém a mi druzsánk.

Neki 8 év után is ez még mindig korán jött az abszolutorium.

Szinét se lássa kend.

Beállit a kis-pécsi ember Dr. Szentpálhoz s kéri vizsgálja meg, hogy mi baja.

A tudós doktor körülnézi, aztán rászól komolyan.

— Hallja András, ha meg akar gyógyulni szinét se lássa a a bornak. Aztán jöjjön el egy hét múlva újra.

Egy hét múlva beállit András bá' de még rosszabb állapotban.

— Megmondtam ugye, szinét se lássa kend a bornak, bosszankodik a derék orvos.

— Hászén instálom, nem is látom, mentegedőzik az atyafi, mert kula csból iszok azóta!

EGYHAZ és ISKOLA.

Az iparostanonciskola vizsgálatai. A város iparos tanonc iskolájában a tíz hónapos tanfolyamon az 1902—1903-dik iskolai évet záró vizsgálatok sorrendje ez: A) A közhasznú ismeretekből. Junius hó 18-án délután 6 órától 8 óráig a főiskolában a III. oszt. B) Nagy Elek D) Orosz István, a II. oszt. A) Herczeg János és B) Horkay Lajos csoportja, a Barcsay háznál az I. oszt. C) Nagy Károly, D) Ökrös István és G) Káposztás Imre, az előkészítő oszt. B) Szikszay Szabó László csoportja. Junius hó 19-én délután 6 órától 8 óráig a főiskolában a II. oszt. C) Lada Sándor, D) Dávid Sándor, az I. oszt. A) Sáfár László és E) Zong János csoportja, a Barcsay háznál a III. oszt. A) Rózsa Sándor, C) Nádasdi Alajos csoportja a róm. kath. fiúiskolában az I. oszt. B) Kursinszky László, az előkészítő osztály A) Tóth László csoportja. Junius hó 20-án délután 6 órától 8 óráig a Barcsay háznál a II. oszt. E) Barcza Barna, F) Szécsényi István, az I. oszt. F) Simon István és az 1903. év-

folyamán szerződött tanulók Tassi Miklós csoportja vizsgáltatik meg. B) A rajzból. Junius hó 21-én délelőtt 9 órától 11 óráig a főiskolában a III. oszt. A) Nagy Imre, a II. oszt. A) Kerékgyártó József, B) Papp Ignác, az I. oszt. B) Nagy Károly, F) Horkay Lajos csoportja, a Barcsay háznál a III. oszt. C) Pogány Armin, E) Beke Károly, a II. oszt. E) Csúrka István csoportja. Junius hó 21-én délután 3 órától 5 óráig a főiskolában a III. oszt. B) Nagy Károly, az I. oszt. A) Horkay Lajos, C) Zong János, D) Szentjóbó Kálmán, E) Kerékgyártó József csoportja, a Barcsay háznál a III. oszt. D) Pogány Armin, F) Beke Károly, G) Szemere Lajos, a II. oszt. C) Nagy Imre, F) Csúrka István csoportja, a pacsirta utcai fiúiskolában, a II. oszt. D) Háló Sándor csoportja vizsgáltatik meg. Ezen vizsgálatokra az iparos mester urakat, az iparoktatás iránt érdeklődő közönséget meghívja az iparos tanonc iskola felügyelő bizottsága.

H I R E K.

Napló.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap ünnepnapon d. e 9—12-ig.

Jun. 11. Petőfi-dalkör ülése.

Junius 13. Jogász-mulatság.

Jun. 14. A zenede közgyűlése d. e. 10 és fél óraker.

Jun. 14. Emke közgyűlése.

Jun. 16. Városi közgyűlés.

A Szabadság pénteki száma az urnapi ünnep miatt délelőtt 10 óraker jelenik meg.

Urnapija.

A róm. katolikus hívők egyik legnagyobb és legszebb ünnepe, urnapija ma délelőtt a szokott ünnepélyességgel a következő sorrendben fog lefolyni:

6 óraker Szabó István, 7 óraker Pák Emil mondanak misét. 8 óraker ünnepélyes nagymisét tart Dr. Wolafka Nándor v. püspök segédlettel s utánna körmenet.

Az urnapi körmenetet a Szt.-Anna-Piac-Kossuth- és Batthyány-utcaikon a következő sorrendben fogják megtartani:

1. Három rudas lobogó. Keresztvivő. Két vörös zászló. 2. Két kisebb viola zászló után az orsz. tanítói fiu és leányárvahez növényekkel négyesével. 3. Elemi fiúiskola saját lobogója alatt négyesével. 4. Elemi leányiskola saját lobogója alatt négyesével. 5. Svetits intézet növendékei négyesével. 6. Főgimnáziumi ifjúság saját lobogója alatt négyesével. 7. Fél század katona. 8. Jézus sz. Szive lobogója alatt a hivek. 9. Rózsafüzér társulat saját lobogója alatt négyesével. 10. Fehérruhás rózsafüzér lányok négyesével égő gyertyákkal és a B.-Szüz szobrával. 11. Szt. József társulat saját lobogója alatt négyesével. 12. Szt. László dalegylet saját zászlója alatt négyesével. 13. Kereszt elővitele mellett fehérruhás lányok négyesével. 14. 7 körivet vivő leány. 15. Asszisztencia. 16. A v. püspök prépost az Oltárszentséggel, baldachinum alatt katonák és hajdukkal körülvéve. 17. Katonai tisztikar az Egyházbizomány és iskolaszék. 18. Fél század katona.

Körmenet után Papp János gör. kath. esperes plébános predikál. Fél 12 kor misézik Nyári Ignác. Délután 3 óraker ünnepélyes vecsernye.

Debreceni séták.

A horvát izgató.

A tegnap hajnalban Debrecenbe érkezett személyvonat utasai érdekes kalandnak voltak szemtanúi. A rendőrség elé állítottak egy utast, mert a szakaszban ülőket folyton horvát nyelven káromolta s egyesek állítása szerint életveszélyesen fenyegette is.

Budapestről jött az illető s egy másodosztályú félfülkében húzta meg magát, amint azonban valaki belépett hozzá, vadul forgatni kezdte szeméit s állítólag horvátul minden belépőt megfenyegetett.

Az utasok közül senki sem mert később bemenni hozzá, inkább kint álltak a folyosón. A horvát utas pedig nyugodtan szendergett egész Debrecenig.

A magyar utasok Debrecen előtt közösen elhatározták, hogy jelentést tesznek a bizoyára Horvátországból érkező magyarfaló ellen az állomáson s igazolásra szólítják fel. Így is történt.

Az egyik gyorslábu utas, a mint a vonat megállt, kiugrott s a szolgálattevő vasuti tisztviselővel és egy rendőrbiztossal fel akartak menni a horváthoz, ez azonban szintén csomagjait szedte s leszállni készült.

A rendőrbiztos felszólítására az őrszobába mentek a panaszosokkal egyetemben, hol a következő jelenet játszódott le:

— Sziveskedjék igazolni magát, mert a jelenlevő utasok az állítják, hogy Ön öket horvát nyelven folyton inzultálta, sőt életveszélyesen meg is fenyegette.

A horvát izgató erre pödört egyet bajuszán s hibátlan magyar nyelven így adta elő a tényállást:

— Én S. Kálmán budapesti utazó vagyok. Ime irásaim. Uzenet ügyekben jöttem, de miután az előző éjjel nem aludtam semmit, nagyon fáradt voltam. Hogy Debrecenig kialudhassam magamat s biztosítsam a fülkét, cselhez folyamodtam. Felhasználtam a mostani zavaros horvát állapotokat s játsztam a horvát izgatót, jölehet egy szót sem tudok horvátul.

— Ez nem igaz uram, szólt közbe az egyik ur, ön horvátul káromkodott folyton.

— Pardon, rétérek erre is, hogy milyen nyelven volt, azt igazán nem tudom, de hogy káromkodás nem volt, azt biztosan tudom, mert az illető szavak minden vasuti kocsiiban olvashatók, az ablakokon és a máv. hivatalos nyomtatványain. Én tudniillik folyton azt mondtam: *Prozor pruziti! Opasno je van nagnuti! Ravnateljstvo!* Ezek voltak az én szidalmaim s boesássanak meg uraim, ha miattam kénytelenek voltak utjuk nagyrészen a folyosón állni, de én nagyon álmos voltam.

Óriási kacaj fogadta az utas elbeszélését s természetesen kölesönös bemutatkozásokkal befejeződött a horvát izgató kalandja, sőt az egyik utas megjegyezte, hogy legközelebb ő is ezt a módszert fogja használni, ha ugyan neki is felül valaki...

Joghallgatók juniálisa.

Megirtuk már, hogy a debreceni jogászoknak e hó 13-án a nagyerdei vigadóban tartandó tánemulatsága tombolával lesz egybekötve. A tombolatárgyakat Debrecen előkelő társasága ajándékozza a rendezőségnek. Több uri család elküldte már az e célra szánt tárgyakat és mint halljuk, még sokan szándékoznak küldeni.

Az eddig küldött tárgyak nagyrésze női kézimunka, a mit bájos kezek készítettek. Vannak köztük művészi becsü festményekkel ellátott darabok, természetesen a selyemfestés és porcellánfestés köréből. Remek diványpárnák, futók, terítők, névjegy- és illatszertartók, szobrok, vázák stb. stb.

A szíves adakozó hölgyek névsora a következő: dr. Ujfalussy Józsefné 2 drb., Márton Erzsike 4 drb., Wester Malvin 1, Mayer nővérek 5, Tóth Irmuska 1, Miklóssy Margit 1, Donogán Bella 2, Szarukán Klára 1, Engesser Irma 1, Kuthy Annuska 1, Bartók Agostonné 1, Abraham Alice 1, özv. Tomanicky Ferencné 1, Péntes Ilonka 1, Oláh Irén 1, Oláh Irma 1, Rott Böske 1, Kiss Ilonka 1, Székely Mariska 1, Gajzágó Béláné 1, Kálmán Margitka 1, Szabó Kálmánné 2, Demetrovits Pálné 1, Szunyogh Sándorné 1 darabot adtak.

A vígadó tánctermében pénteken veszi kezdetét az előmunkálat, a melynek egyik főcélja az, hogy terem legalább azon az estén ment legyen az ártalmas és kellemetlen portól.

Mindebből csak a páratlan igyekezetet látjuk jogászaik részéről, hogy ezt az estét igazán kellemessé s élvezetessé ohajtják tenni a közönség számára.

Olyan kedves, vidám, ötletes mulatság is lesz, a minő évek óta nem volt Debrecenben s így valószínű, hogy a jogász-kör anyagi alapját megerősíti a jogász-juniális eredménye.

*** A légszeszgyárban folyó kibővítési munkálatok miatt a gázt e hónap 12-én pénteken reggel 6 órától fél 7-ig, tehát félórai időre elzárják.**

*** A közigazgatási tanfolyam hallgatóinak táncestje.** Régen felszikkadt már a harmat, mikor a nagyerdei vígadó körül ébredni kezdtek ma a mezei virágok. Hát még akkor milyen magasan állott a nap, mikor Debrecen virágszállai szép lányai kinyitották ragyogó szemüket. Mert a virágok egész éjjel nem tudtak aludni a muzsikaszótól, a szép leányok pedig táncoltak világos viradig, szünet nélkül. A tegnapi táncestély véglegesen megállapította a tanfolyam hallgatók mulatságainak hírnevét. A rendezőség buzgón töltötte be hivatását s köztük talán legnagyobb figyelemmel Oláh Károly városi tanácsos, rendező bizottsági diszelnök. A mulatságon megjelent Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán is, — azonkívül a tanfolyam előadó tanárai csaknem teljes számban. Ott voltak: Veszprémy Zoltán várm. főjegyző, a tanfolyam igazgatója, dr. Czeglédy Mihály megyei főügyész, dr. Bartha Béla akadémiai tanár, Vecsey Imre v. főjegyző, Konez Ákos v. főlevéltárnok, Kozma László és Dávidházy Sándor. A vígadó terme tölgyfa lombokkal, függő mohavirágcserepekkel izlésesen volt díszítve, a csinos táncrendek pedig és a rendezői jelvények Debrecen város színeiből voltak összeállítva. A mulatságon Rác Károly hírneves zenekara játszott s volt annyi ujrázás, hogy szinte megszokás nélkül szólt a zene. A jelenlevő hölgyek névsorát itt adjuk.

Asszonyok: Ács-Nagy Lajosné, Névay Mihályné, Kohutovics Jánosné, Könyves Tóth Mihályné, Tóth Lászlóné, Hering Andorné, Király Istvánné, Dudinszky Jánosné, Kalászy Kálmánné, özv. Varga Kálmánné, Hegedüs Sándorné, Szilágyi Ferencné, Prágay Aurélné, Simon Kálmánné, Balla Lajosné, Nagy Lajosné, Koppányi Istvánné, Litzanerné, Reisinger Ignácné, Haman Róbertné, Erdélyi Jánosné, Heteyné, (Nyirbogát) özv. Bá-

nyász Sámuelné, Kis Antalné (Mezőkeresztes) Kovács Gáborné, Márton Bertalanné, Budai Gézáné, (Almosd) Kubinyi Jánosné, Törő Mihályné, Korpássyné, Engi Ferencné (Ártánd).

Leányok: Névay Jolánka (Mezőkeresztes) Könyves Tóth Ilonka, Tóth Jolánka, Toma Silvia, Király Margit, Kohutovics Elza, Dudinszky Róza és Ilonka, Kalászy Ilus, Varga Mariska, Pálfi, Rózsika, Szilágyi Julia, Hegedüs Etel, Simon Gizella, Balla Mariska, Karélyi Kata, Koppányi Erzsike, Nagy Margitka, Akli Erzsike, Nagy Erzsike, Litzauer Erzsike, Ács Nagy Irén és Mariska, Gallasy Panna (Eger), Marcsék Vilma, Reisinger Piroska, Haman Irma, Erdélyi Katica, Margitay Ilona (Jankáról), Kékny Mariska, Stépan Ilona és Ida (Nyirbogát), Bányász Mariska, Marosi Gizella, Kovács Irma, Márton Erzsike, Klementin és Berta, Kubinyi Lujza, Buday Erzsike, Margit és Annuska (Almosd) Korpásy Erzsike, Engi Margit és Ilona (Ártánd.)

*** O. M. K. E.** Uj országos szakegyesület alakulásának tették le vasárnap Budapesten alapköveit. Az új egyesület a kereskedelmi érdekek országos istápolását tűzte ki feladatául s a gazdák O. M. G. E. egyesülete mintájára az O. M. K. E. (országos magyar kereskedelmi egyesület) anagrammáit vette fel címerébe. Tulajdonképpen már egy évtizede vívódik a körülményekkel az a törekvés, hogy a kereskedők is hozzájussanak az országos képviselethez, a szegedi és miskolci kongresszusok után legutóbb a soproni kereskedelmi kongresszuson képezte tanácskozás tárgyát. — A soproni gyűlés végrehajtóbizottságot küldött ki s az fejezte be az alapszabályok elkészítésével tárgyalásait Sándor Pál országgy. képviselő elnöke alatt most vasárnap. Városunkból e tanácskozáson Szávay Gyula kamarai titkár és Bárdos Géza a keresk. társulat titkára vett részt.

*** A siketnémák érdekében.** Régebben már egy nagyon üdvös és közművelődési emberbaráti szempontból is dícséretes mozgalom indult meg városunkban, nevezetesen a siketnémákat gyámolító egyesület szervezése. Az elő készítő bizottság elnöke — Puky Gyula főispán — és buzgó munkatársa Körner Adolf v. tanácsos jóvoltából az ügy immár odáig haladt, hogy az alakuló egyesület alapszabályait kisebb észrevételek kapcsán a miniszter jóváhagyva megküldte. — Az egyesület tehát most már végleg meg is alakulhat, sőt a létesítendő iskoláját is már ez év október hónapjában megfogja nyitni. Az előkészítő bizottság elnöke különben a végleges megalakulás céljából az alábbi meghívót küldte szét, melyet közérdekű fontossága miatt ize szószerint leadunk:

Meghívás, a „Siketnémák gyámolító egyesület”-nek f. 1903. évi június hó 14-ik napján Vasárnap d. e. 10 órakor Debrecen szab. kir. város székháza kistermében tartandó alakuló közgyűlésére. Tárgyak: 1. Belügyminiszteri leirat az alapszabályok ügyében. 2. A megalakulás kimondása. 3. Tisztviselők, igazgató-tanács és felügyelő-bizottság választása. 4. Intézkedések a siketnéma iskola megnyitására tárgyában. 5. Folyó ügyek és esetleges indítványok. Erre a gyűlésre úgy azok a t. hölgyek és urak, kik már az egyesületbe tagul heléptek, mint akik belépni kívánnak — tekintettel az ügy és a tárgyak nagyfontosságára, — bizalommal és tisztelettel meghívotnak. Deb-

recen, 1903. június hó 9-én. Puky Gyula főispán, mint ez előkészítő bizottság elnöke.

*** Márk Pál temetése.** Főiskolák nyugalmazott tanárjának temetése tegnap délután 4 órakor ment végbe a Bethlen utca 6 szám alatti halottas háztól. Temetésére a főgimnázium összes növendékei kivonultak. De hosszú sorban követték a koporsót régi tanítványai is az egykor szeretett tanárnak. A helybeli összes iskolák tanárkarai csaknem teljes számban képviselve voltak, élükön az iskolák igazgatói. A főiskolai énekkar Mácsay Sándor karmester vezetésével megható gyászdalokat énekelt. A gyászbeszédet Csiky Lajos theologiai tanár tartotta szeretettel emlékezve meg az elhunyt tanár kiváló érdemeiről, jó szívéből, úgy, hogy nem maradt szív mély megilletődés nélkül. A beszéd elhangzása után hosszú gyászkiáltást követte a koporsót a Kossuth utcai sírkertbe, hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

*** Kolosmonostori diákok nálunk.** Hirt adtunk már arról, hogy a Kolosmonostori m. kir. gazdasági tanintézet 30 növendéke és 6 tanára gazdasági tanulmány utra hozzánk rándul. A diákok a hajnali fél 3 óras vonattal meg is érkeztek s tőlünk az 5 órai reggeli vonattal nyomban tovább is utaztak — mint a város vendégei. a Hortobágyra. A Hortobágyon a város reggelit adott részükre, aztán pár napig itt fognak még időzni tanulmányozásuk céljából.

*** Eljegyzés.** Tárnok Dezső vasuti hivatalnok eljegyezte Járossy Lajos széles körben ismert helyettes anyakönyvvezető és neje Kaszap Irma bájos és művelt leányát, Margitkát.

*** Társas kamarai utazás Boszniába.** A temesvári keresk. és iparkamara aug. hónap első felében társas tanulmányutazást rendez Bosznia és Hercegovinába abból a célból, hogy a kamarák vezetői és üzletemberei a kellemes hasznossal összekapcsolva, megismerjék a két okkupált tartomány közigazgatási viszonyait s a megismerésből gyakorlati üzletösszekötetések származzanak.

A temesvári kamara tervét örömmel karolja fel a többi kamara, így a debreceni is felhívást intéz tagjaihoz és az üzletkörök férfiaihoz, hogy a mennyiben az utazásban részt kívánnak venni. június 18 ig jelentsék be csatlakozásukat.

A feltételek a következők:

Minimális 30 résztvevőt véve alapul, gyorsvonatokon külön kocikkal, elsőrangú ellátással egy személy részvételi díja.

Budapest—Bosna—Bród—Sarajevo—Mostár—Gabella—Metkovics vasut, Metkovics—Spalato—Sebenico—Zára—Fiume hajó, Fiume—Budapest vasut I. oszt. 170 kor., II. oszt. 140 kor.

A mennyiben az utazás Mostártól Ragosáig lenne kiterjeszthető, a részvételi díj személyenként 40 — illetve 35 koronával több.

Fenti árakban befoglaltatik az utazás Budapesttől—Budapestig, valamint 2 napi teljes ellátás (szoba, reggeli, ebéd, vacsora, világítás és kiszolgálás) Sarajevóban, továbbá 1 napi teljes ellátás Mostarban és a második kombinációnál további 2 napi ellátás Ragosában. Azonkívül rendelkezésre bocsát a vállalat egy II. oszt. szabadjegyet az egész utra, mely a fenti tartózkodási helyeken teljes I. rangú ellátás igénybevételére jogosít.

A mennyiben a társaság tagjainak

száma megköveteli, külön kocsik helyett helyett külön vonatok fognak rendelkezésre bocsátatni, melyeknek menetrendje tetszés szerint lesz megállapítható.

A társaságot a vállalat marsallja kíséri, a ki az egyes tartózkodási helyeken az idő teljes felhasználása, programm összeállítás stbre nézve segédkezet nyújt.

* **Halálozások.** Tegnap közölt kimutatásunk óta a következők haltak el városunkban: Vince János ev. ref. 12 napos, Kovács János ev. ref. 71 éves, Szilágyi Irma ev. ref. 2 éves, Determann Lajos ev. ref. 4 hónapos, Dien Mihály ev. ref. 4 éves, Szakál Mihály ev. ref. 26 éves.

* **Vasúti közgyűlés.** A Debreceni Nánás-Ilajdu-Dorugi h. é. vasút részvét társaság tegnap d. e. 9 órakor tartotta meg a város házában Simonffy Imre kir. tanácsos elnöke alatt ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen a napi rend összes tárgyait elintézték.

* **Társas kirándulás kerékpáron.** A polgári kerékpáros egyesület ma — csütörtökön — délután társas kirándulást rendez Pircs-Sáránd és Derecske felé. Indulás délután 2 órakor. A pontos idő batartását különösen figyelmébe ajánlja az egyesület a résztvevőknek.

* **Iparosok oktatása.** Az ipartestület elnöksége ez uton is jelenti, hogy a cipészipari szaktanfolyam július 2-án nyílik meg. Felhívatnak mindazon cipész mesterek és cipész segédek, a kik ezen tanfolyam hallgatására jelentkeztek, hogy jelenlegi tartózkodásukat és tanfolyamon való részvételi szándékukat az ipartestület hivatalos helyiségében újból bejelentésük. A mi a tanfolyam tartamát illeti, július hó végéig fog tartani. A tanfolyam kezdetének ideje illetve az előadási órák kezdete vasárnap kivételével minden nap reggel 8 óra és vége d. u. 1 óra. A tanfolyamon csak azok vehetnek részt, kik az előadások pontos látogatására magokat kötelezik. A tanfolyam tartásának a helye az ipartestületi díszterem. A szükséges rajz eszközökről a kereskedelemügyi miniszter ur által kiküldött szaktanító gondoskodik, az eszközök használatáért azonban minden hallgató 4 koronát köteles július hó 2-án a tanfolyam megnyitásakor a szaktanító kezéhez lefizetni.

* **Társas kirándulások a Székelyföldre.** Örömmel vesszünk hírt atelől, hogy nagy Magyarország intelligens társadalmának érdeklődése és figyelme egyre élénkebbé és bensőbbé válik a mostoha viszonyok közt levő székely véreink iránt.

A mint a jelek mutatják, az Alföld nagyobb városaiban — követeve Debrecen példáját — egyre szaporodnak a Székely Társaságok. A küszöbön levő furdóvad alatt pedig sok helyen lázas készülétek folynak a Székelyföldre való kirándulásokra, hogy szórakozás és értékes tanulmányok szerzése mellett ott a helyszínen megismerhessék a székelység életét és viszonyait, hogy látogatásaikkal megélénkítsék a székely furdókat.

Ilyen tömeges kirándulásokra történtek és történnek folyvást előkészületek Debrecenen kívül Budapesten, Szegeden, Aradon, Szabadkán, Pápan.

A kirándulásokat a Székely Egyesület és Székely Társaságok marosvásárhelyi központi irodája rendezi. Részletesen kidolgozott uti tervek és előzetesen megállapított költségek mellett 4 különböző irányu s 10 napra terjedő körut van tervbe véve és pedig oly módon, hogy egy körutra 15 tagból álló csapat indulhat részben Marosvásárhelyről, részben Székelyudvarhelyről mint kezdőpontból s mind a négy körut Brassóban fejeződik

be. Szabadságában áll a kiránduló csapatnak akármely nevezetesebb furdóhelyen, ha csak az elszállásolás nehézségekre nem ütközik, 2-3 nappal többet töltenie az uti tervben megállapított napi 2 korona szálláspénz és napi 3 k. 60 fil. ellátás ráfizetésével.

Az első körut II. osztályon utazva 109 K. 60 fil. a második 105 K., a harmadik 94 K. 40 fil., a negyedik 85 K. 70 fillérbe kerül. Ebben bennfoglaltatik az oda és visszautazás és ellátás. A kalauzolásról a székely társaságok gondoskodnak. Jelentkezni lehet Harmath Gergely tanárnál, avagy Székely Ferenc felügyelőnél, kik az utirányra nézve készséggel tájékoztatással szolgálnak.

* **Iparos ifjak jutalmazása.** Alulirott bizottság az iparos mester urakat, pénzintézeteket, általában az iparos-tanoncok oktatása iránt érdeklődőket, tisztelettel keresi meg s kéri fel, hogy Debrecen szab. kir. város azon tanoncainak, kik a 10 hónapos tanfolyamon jó magaviseletet rendes iskolába járás és szorgalom mellett, jó tanulási eredményt tanusítottak, anyagi megjutalmazására a nemes város által költségileg előirányzott összeghez kegyes adományokkal járuljanak. Adományukat folyó évi június hó 18 ig Déci Gedeon iparos tanonciskolai igazgatóhoz méltóztatassanak küldeni. Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága.

* **A'akuló új h. é. vasút.** A város polgármestere tegnap bizalmas és szűkebb körü megbeszélés alkalmából egy új h. é. vasút megalkotása céljából e hó 14 ikére a város háza nagytermében d. e. 10 órakor tartandó bizalmas és a tegnapi szűkebb körü értekezletre bocsájtott ki meg hívót. Az alakuló új h. é. vasút Debrecen Sámson és Balkányal kapcsolná majd össze. — Ugy értesülünk, hogy e részben Kovács József polgármester több tanácsossal már a város határában szemlét is tartott, hol volna az új vasút vonalnak legalkalmasabb töltést venni a a vágányok lerakására, Mindenestre üdvös mozzalom ez, mely városunk közlekedésének fejlesztésére csak előnyös lesz.

* **Irodai munkára** ajánlkozik egy megbízható, szép irasu, példás viseletű fiatal ember, a ki Bécsben katona altiszt volt. A kinek szorgalmas, ügyes, gyakorlott irodai alkalmazottra van szüksége, ajánljuk figyelmébe a minden tekintetben megfelelő jelentkezőt. Címe Papp János, Debrecen, Bethlen-utca 63.

* **Durva asszony.** Fábrián Lajosné apafi utcai lakos, csunyán elverte tegnap délután Derzsi Juliska iskolás leánykát. A vitéz cselekedetre az adott okot, hogy Fábrián Lajosnénak a kis leányával játék közben összekapott a kis Derzsi Julis. A durva asszonynak úgy látszik nagyon érzékeny anyai szive lehet, mert felháborodásában annyira elverte a kis leányt, hogy hetekig fogja az ágyat nyomni. Az eljárást súlyos testisértés vétsége miatt indították meg Fábrián Lajosné ellen.

* **Megveszett borjucsorda.** Szabó József, Vámos-Pércs határában fekvő tanfolyam hetekkel ezelőtt megveszett a csordás kutyája. A kutyán hirtelen tört ki a veszettség s mielőtt elpusztíthatták volna a száznál több darabból álló borjucsordát összemarta. A szegény állatokon tegnap kezdett mutatkozni a betegség s csakhamar 12 darabon tört ki a veszettség. Bögve, vakon rohantak össze-vissza, míg a rettenetes kintől össze nem roskadtak. A 12 borjút csakhamar lelőtték s rögtön elfogják pusztítani mind-egyiket, mihelyt a betegség jelentkezni fog rajtuk.

x **Pénzkölcsönök**et házra, földre II., III. bekebelezésre, — valamint személyhitelre is, gyorsan kieszközöl Rác Béla baukirodája Debrecen, Csapó u. 12.

Törlesztéses kölcsönök a legjobb helyről szerez. Többféle tartozásokat egy helyre konvertál. 25 nagy pénzintézettel van összeköttetése, így a felvett kölcsön ügyek, csekély költséggel, feltétlenül elintéztetnek. Az ingatlan előzetes megbecsülése díjtalan, hogy megbízói, a sok felesleges kiadásoktól meg legyenek kímélve. Díjak tetszés szerint, csakis a kölcsön kieszközlése után fizetendők.

x **Az iskolai év** közelgő végével, egy 6 gimnáziumot végzett alkalmas fiatal embert gyógyszerész-gyakornokul felvesznek. Dr. Rothschnek V. Emil, Debrecen, Kossuth-utca.

x **Tollkönyű nyári kalapok.** Valódi angol könnyű 1 frt 20 krtól feljebb ugyszintén a legfinomabb Grand Prix éremmel kitüntettek Borsalina s a többi legelőkelőbb gyártmányu szalma és posztó kalapok a legnagyobb választékban Fekete Jakab kalapáruházában.

x **Uj szálloda Debrecenben.** Debrecen főterén, a Dréher sörcsarnok emeleti helyiségeit Márkus Jenő vendéglős modern szállodává alakította át. Az új szállodát a mely izléses berendezésével mindenkit meglep Központi szálloda címen május 31-ével adta át a forgalomnak. Márkus Jenő neve garancia arra, hogy az új szállodában a közönség olcsó szobákhoz, pontos és előzékeny kiszolgáláshoz jut.

Az Arany Bika kávéházában ma este Magyar Testvérek zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

— (A Bács párt nyugdíjazták.) Bács Károlyt, az ország egyik legjobb színházi rendezőjét és nejét, Maar Juliát, a magyar színészet legkiválóbb művésznőinek egyikét Makó Lajos igazgató husvétől kezdve a debreceni színházhoz szerződtette. A jeles művészpár fel is lépett néhányszor az évad végén; ekkor azonban az a hír terjedt el, hogy megakarnak válni a debreceni színházról és visszatérnek Aradra. Most aztán a kérdés végkép megoldódott: Bácsék csakugyan nem jönnek többé Debrecenbe; mert az országos színészegyesület legutóbbi ülésén mindkettőjüket nyugdíjazta. Mivel pedig a szabályok szerint nyugdíjas tagok többé színpadra nem léphetnek, Bácsék debreceni szerződésével önként megszünt. A magyar színészet határozott s érzékeny vesztesége a Bács-pár visszavonulása. Sok dicőseget arattak a színpadon és a színháznak mindig becsületére váltak. Elismerés, tisztelet és szeretet kíséri őket a nyugalomba.

TÁVIRATOK.

A fővárosi orfeum bukása.

Budapest, június 10. Waldman Imre a fővárosi orfeum tulajdonosa ellen esődöt nyitottak. A passzív hatszázezer korona, az aktív részben semmi fedezet nincsen.

A postatolvaj üldözése.

Budapest, június 10. Micsinainak se hire se hamva. Innen is onnan is érkeznek álhírek s a bujdosó kocsi egyszere legalább öt helyen látták, ugyananyiszor el is fogták — természetesen csak képzeletben. A legujabban szereplő helyek Vámos Mikola, Tarsa, Nagyfűged. A rendőrség egyre vág és vág eléje a menekülő tolvajnak.

A horvát zavargások.

Fiume, jun. 10. A rendőrség elfogta a susaki közjegyző fiát, a ki a statáriomot hirdető plakátokat bemocskolta, lepte.

TÖRVÉNYKEZÉS**A vármegye rágalmazási pöre.**

Van a vármegyének egy *tengeri kigyója*, mely évek óta okoz kellemetlenséget derék tisztikarának, bosszantja a közönség jobb izlését, ad áldástalan és fölös dolgot hatóságok és törvénykezesnek egyaránt.

Ez az unos untig évek óta hirdapok röpiratok, nyilatkozatok és feljelentések révén már jól ismert Bessenyei József és Erdei Mihály ellen a megye által indított rágalmazási pör.

Tegnap is ezzel foglalkozott a kir. törvényszék kisebb büntető tanácsa reggel 10 órától esti fél 8 óráig, de végleg csak egyik részét — az Erdei Mihályra vonatkozót tudta befejezni, ellenben a Bessenyei József volt balmazújvárosi s. jegyző ellen a megye képviseletében Rásó Gyula megyei alispán hivatalos feljelentése nyomán indított rágalmazási pörben, csupán a *bizonyítási eljárás* befejeztéig tudott a kir. törvényszék eljutni.

A tárgyalás befejezésének határidejűl a tanács elnöke e hónap 12-ik (pénteken) reggeli 9 óráját tűzte ki, mikor egyúttal a vád meghallgatása után majd végleg ítékezni is fog a kir. törvényszék Bessenyei József fölött.

Külömben szomorú és visszataszító ez a magyar közéleti torzsalkodásnak széles e hazában divó egyik képe. Beteges ambíciók, melyek vélt sérelmeket testenek annál, ki talán nem is azért bukott el.

Aztán egy szegény ember reménysegei, ki szebb világra számít már hajótörött életében, telve *cholericus* vérmérsékletéből támadt keserű és ok nélkül támadásokkal a hatalmasabb ellen, hátha nyomában felvirad még egy új — hajnal! Aztán a becsületes földmives bácsi, ki mit sem tud, de tesz olyat, a miért bosszuság él benne s a miért büntető uton lakolhatna meg. Pedig a véletlenek volt hajdan bűnbakja s az aki rossz szándék nélkül oka volt, csak hivatali kötelességet teljesített, lehet; téves alapon.

De a jó Istenen kívül ki láthat a vesébe s ki ismerheti igazán és jól a néha rejtőzködő igazság utját?

S mindezek vége ott a komoly, tárgyilagos bíróság előtt, a felelősségre vonás percében, csupa számom-bánom, mosakodás és nemtudása semminek.

Torzképe, szomorú torzképe ez még mindig a magyar forrongó közéletnek, széles ez országban csak a helye az, mely — *váltakozik*.

Ma itt, holnap másutt!

A tárgyalásról tudósítónk a következőkben számol be:

Délelőtt 10 órakor vette kezdetét a vármegye alispánjának Bessenyei József és Erdei Mihály ellen Weszprémi Zoltán

megyei főjegyző, Czeglédy Mihály dr. t. főügyész és Budaházy Ödön főszámvevő valamint Rásó Gyula alispánnak a saját nevében is indított rágalmazási pöre.

A tanács dr. Szeőke István elnöke alatt Bolváry Lajos és Tatay Ferenc törv. bírákból állott, a vádat dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész képviselte, jegyző Tamási István törv. jegyző.

A bizonyítási eljárás során Bessenyei József váltig azt igyekezett igazolni hogy belátta tévedését különböző és ismert módon tett rágalmazásaiban, azokért a megrágalmazott megyei főtisztviselőknek lehetőleg elégtételt adott már és hogy a vádat Ferenczi Elek nyug. főszolgabíró biztatására, vele előzetesen megbeszélve és tudtával tette.

Ezzel szemben Ferenczi Elek tagadja vádlott állításait, sőt azt vallja, — hogy ő többször figyelmeztette Bessenyeit, nem mintha sajnálta volna a megrágalmazott urakat, hanem azért, mert közismert ügyének abból előnyt nem, sőt hátrányt látott, hogy ilyen modorban ne támadjon. A vádat nem fogja tudni bizonyítani s végül is elesüjkék érte.

Ezen állítása igazolására hivatkozik Bóti Gyula és Juhász Gyula tanukra, kiknek kihallgatását a törvényszék el is rendelte s kik eskü alatt azt vallották, hogy Ferenczi Elek figyelmeztette oktan eljárására, de Juhász állítása szerint Bessenyei egy ízben azt válaszolta:

— Bizza csak rám a Tekintetes ur, majd tudom én mit teszek.

A tanukat megeskették.

Ezt megelőzőleg azonban még a délelőtti folyamán hallgatta ki a kir. törvényszék Rásó Gyula alispánt, Czeglédy főügyészt, Weszprémi főjegyzőt és Budaházy főszámvevőt, kik eskü alatt azt vallották, hogy Bessenyeit, vádjait megelőzőleg nem ismerték, neki soha nem vétettek s így okát sem tudják, hogy őt mint idegent velők szembe micsoda ok és cél vezette e nyilvánosságot és hatóságokat bejárt rágalomban.

Ez volt a rágalmazási pör egyik fele melyben a kir. törvényszék tegnap csak a bizonyítási eljárásig ért el s melynek tárgyalását s ítélet hozatalát e hó 12-re (péntek 9 órára) halasztá.

A második része Erdei Mihály ellen irányult, ki tudvalevőleg egy felhívást bocsájtott ki Rásó alispán ellen, melyben egy 32 év előtti ügyéből kifolyólag 1160 forintot olyan modorban követel vissza, — mely legalább is alkalmas arra, hogy érte köztisztviselőt feyelemileg felelősségre vonjanak.

E felhívást Bessenyei ismert feljelentéseiben szintén felhasználta s e miatt egyrészt vádlott volt, de tanu is Erdeivel szemben.

A bizonyítási eljárás során azonban főleg Tóth József és Huszka István tanuk eskü alatti vallomásából az tűnt ki, hogy Erdei csak Bessenyei faggatásai folytán mint régmúlt dolgok adatait mondta el mindazt a mit aztán rágalom formájában Bessenyei a hatóságnál Rásó alispán ellen felhasználni akart s miket a törvényszék előtt Erdei önként is cáfol és vissza von.

A pör e részében az eljárás befejeztetvén, dr. Bálint a fentiek alapján Erdei Mihály ellen a hivatalbólüldözendő vádat elejti, melynek alapján a kir. törvényszék a perrendtartás 323. § alapján Erdei ellen a vádat jogerősen megszünteti.

Elnök a pör első részében a tárgyalás folytatását s ítélethozatalt e hónap 12-ikére halasztja s ezzel a hirhedt ügy tegnapi tárgyalása esti fél 8 órakor véget ért.

Regénycsarnok.**A tejtestvér.**

Első rész.

Az 1848-dik év vége felé Villemier Arisztid, a párisi orvosi egyetemen végzett orvostudor, tudori oklevelének elnyerése után elhatározta, hogy nem tér többé vissza szülőhelyére. Apátlan, anyátlan árva volt és szerény kezezer frankos évjáradékon kívül nem volt egyebe, de mégis nehezebb esett volna szakítani párisi szokásaival. Szenvedélyesen rajongott tudományos buvárkodásaiért, azonkívül pedig a politika, a mely abban az időben a Quartier Latin összes fiatal kedélyeit többé-kevésbé izgatta, lázba ejtette őt is. Nagyravágyó eszmék és fenkölt illúziók egész raja s töméntelen tudományos utópia töltötte el a lelkét. Szorgalmasan eljárógatott a nyilvános gyűlésekre, tagja volt két három szocialista társulatnak és a messze távolban már-már derengeni látta ama dicsőséges hajnal hasadását, melynek elérkeztek a forradalomtól átalakított emberi társadalom mesebeli főnixmadárként fog feltámadni hamvaiból. Az 1851-dik évi decemberi államesiny azonban durva kézzel oszlatta szét emberbaráti álmait. A bonapartista rendőrségtől zaklatva, csalódottan és mámorából felocsudva újra eszébe jutott születe helye, melytől azt, hitte, hogy oda soha vissza nem tér többé. Hirtelen honvágy fogta el és visszakiáltott szülőfaluja erdeibe.

(Folyt. köv.)

**Kerti fecskendőt,
uthengert, lóczát, asztalt;
Kert- és sIRRÁCSOKAT,
sIRKERESZTEKET**

természetben megtekinthető
MODERN minták után leg-
o o jutányosabban készít o o

Vasöntöde és Géplakatosság

— Péterfia végén, a hadházi utcában. —

Ugyanott a legtökéletesebb
kutszivattyuk

és minden építkezési vastárgyak
olcsó gyári áron kaphatók!

A közeledő fűrdőidény alkalmával

leszállított áron

ajánljuk

kézi táska, uti láda, kosár s

mindennemű utazási cikkein

ket. Valódi angol nyergek és

lovagló szerek, china ezüst

árak, alkalmi ajándékok, pénz

és szivartárcák,

műiparú és férfi divat cikkekből álló nagy raktárunkat ajánljuk a n. é. közönség b. pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

Szent-Királyi Tivadar utcai

Borsos és Latzkó.

Debrecen, Városház alatt.

